

О.Є. Златогорський, Д.Г. Дем'янчук
ДОСЛІДЖЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ВОЛИНСЬКОГО ПОЛІССЯ

Протягом січня—листопада 2010 р. експедицією ДП «Волинські старожитності» на території поліських районів Волинської обл. (Ковельського, Ратнівського, Камінь-Каширського, Любешівського, Маневецького) обстежено 518 земельних ділянок на предмет наявності чи відсутності історичного культурного шару. На 510 ділянках культурних шарів виявлено не було (форма 1 висновків), на шести ділянках їх зафіксовано (пізньосередньовічний час) або ділянки розташовувалися поряд із відомими пам'ятками (форма 2 висновків), на двох виявлено різночасовий культурний шар. Зокрема, у с. Уховецьк Ковельського р-ну на північно-східній околиці села відкрито культурний шар XVII—XVIII ст.; у с. Гішин Ковельського р-ну, в його східній частині, на першій надзаплавній терасі правого берега р. Турії — культурний шар XVI—XVII ст. У Гішині також розташована Дмитрівська церква середини XVI ст. — найдавніший дерев'яний храм Волині; у с. Старий Чорторийськ Маневецького р-ну, у центральній частині села по вул. Ершова і Хакімова, 113, приблизно за 700 м на схід від монастиря та за 200 м на північ від давньоруського городища — культурний шар давньоруської доби XI—XII ст. та пізнього середньовіччя XVI—XVII ст.; у с. Колодниця Ковельського р-ну, у центральній частині села, в уроч. За Клубом, на відстані близько 100 м на схід від приміщення будинку культури та за 100 м на північ від поселення культури лійчастого посуду — пізнього середньовіччя XVI—XVII ст.

На поселенні доби енеоліту в с. Колодниця проведено рятівні дослідження. Пам'ятка розташована в центральній частині села, в уроч. За Клубом, на першій надзаплавній терасі лівого берега р. Бобрівка (правосторонній доплив р. Турія). У ході робіт досліджено 20 м² площі. Попереднє шурфування показало наявність на

глибині 0,0—0,4 м слабонасиченого знахідками шару гумусованого піску.

З метою дослідження характеру нашарувань у північній частині пам'ятки закладено траншею розмірами 10 × 2,0 м, орієнтовану за лінією північ—південь. Простежено наступну стратиграфію: 1) 0,00—0,10 м — слабогумусований пісок зі слідами вивітрювання органічних матеріалів, що містив знахідки новітнього часу; 2) 0,10—0,45 м — перевідкладений супіщаний ґрунт; 3) 0,45—0,55 м — шар гумусованого піску зі знахідками мідного віку. Під час проведення пошарових зачисток дна траншеї у її північній частині зафіксовано дві плями від заповнень об'єктів. Господарська яма 1 — овальна в плані, діаметром 1,3 × 1,1 м і висотою прямих земляних стінок 0,3 м від рівня утрамбованої піщаної долівки. Заповнення ями складалося з темнішого на фоні жовтого материка супіску, в якому містилися фрагменти ліпної кераміки мідного віку, гончарної кераміки пізньосередньовічного часу, знахідки новітнього часу. Господарська яма 2 — майже кругла в плані, діаметром 1,20 × 1,05 м і висотою похилих земляних стінок 0,15 м від рівня утрамбованої піщаної долівки. Заповнення ями складалося з темнішого на фоні жовтого материка супіску, в якому були фрагменти ліпної кераміки мідного віку, гончарної кераміки пізньосередньовічного часу. Виявлена в об'єктах ліпна кераміка представлена фрагментами стінок горщиків цеглястого кольору, виготовлених з грубого тіста з домішками товченого каменю та піску. У тісті ліпних фрагментів трапляються також включення шамоту. За аналогіями належить до культури лійчастого посуду мідного віку. Результати дослідження показали, що північна частина пам'ятки була частково знищена внаслідок господарської діяльності в XVII—XVIII та XX ст.

